

Grondstoffennota 2019 - 2022

Voortgangsrapportage 2022

Gemeente Rotterdam

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Behaalde resultaten 2022 4

2.1 Restafval en gescheiden grondstoffen per inwoner 4
2.2 Sorteeranalyse restafval 2022 5
2.3 Gescheiden en niet gescheiden grondstoffen 5
2.4 Fijn en grof restafval 6

3 Terug- en vooruitblik per grondstof 8

3.1 Glas 8
3.2 Plastic verpakkingen, folies en drankpakken (PD) 8
3.3 Oud papier en karton 9
3.4 Groente-, fruit- en etensresten en tuinafval (gfe+t) 10
3.5 Textiel 12
3.6 Metalen 12
3.7 Grofvuilafspraken en milieuparken 13

4 Terugblik projecten 16

4.1 Vulgraadmeting 16
4.2 Uitbreiding wijkcontainers 16
4.3 Milieuparken en inspanningen op inzameling grofvuil 17
4.4 Afvalpreventie 18
4.5 Communicatie 19
4.6 Containeradoptanten 21
4.7 Educatie en afvalvrije scholen 21

5 Financiële verslaglegging 23

1 Inleiding

De ambitie

De Grondstoffennota 2019 – 2022 richt zich op het terugdringen van de totale hoeveelheid restafval en het meer en beter scheiden en inzamelen van grondstoffen per inwoner per jaar.

Doelstelling

De doelstelling was 249 kg restafval per inwoner per jaar in 2022. Dat betekent 47 kg restafval per inwoner per jaar minder in 2022 ten opzichte van het jaar 2018.

Voortgang maatregelen

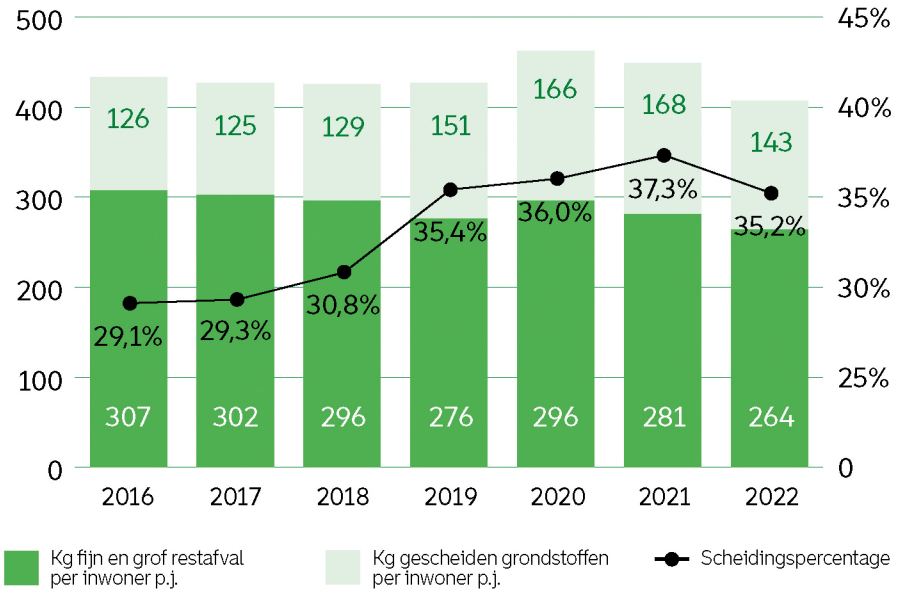
Om de genoemde doelstelling te bereiken, zijn diverse maatregelen geformuleerd. In deze vierde voortgangsrapportage delen we de resultaten over het jaar 2022, het laatste jaar van de Grondstoffennota 2019-2022. De nieuwe Grondstoffennota 2023-2026 is op 2 februari 2023 vastgesteld door de gemeenteraad.

2 Behaalde resultaten 2022

2.1 Restafval en gescheiden grondstoffen per inwoner

In dit hoofdstuk vindt u de voortgang van de doelstelling van de Grondstoffennota.

Figuur 1. Gescheiden en niet gescheiden grondstoffen per inwoner vanaf 2016

In 2022 zamelden we per inwoner 264 kilogram aan fijn en grof restafval in. Dat is 17 kilogram minder ten opzichte van 2021. Ook het aantal kilogrammen gescheiden grondstoffen per inwoner nam af in 2022: er werd 25 kilogram minder grondstoffen gescheiden ingezameld. In totaal is er 143 kilogram per inwoner aan grondstoffen gescheiden. Het scheidingpercentage komt in 2022 uit op 35,2%.

Voor het eerst is het scheidingspercentage gedaald. Dit is een gevolg van minder bestedingen en een stagnerende woningmarkt (grove grondstoffen -19%, oud papier en karton -5%), meer horecabezoek na corona (glas -4%) en het tijdelijk wegvallen van de recyclecapaciteit van drankpakken in de laatste 5 maanden van het jaar (nagescheiden plastic verpakkingen en drankpakken -21%). Ook onze inspanningen hebben effect gehad: de invoering van gfe scheiden in hoogbouw leverde 3% meer gfe+t op. In hoofdstuk 3 staan de resultaten per grondstof verder toegelicht.

Doelstelling 2019-2022 niet behaald

Met diverse maatregelen proberen we het de Rotterdammers gemakkelijk te maken om grondstoffen te scheiden en hun restafval te verminderen. Tegelijkertijd beïnvloeden externe factoren als de economische situatie en andere Europese en mondiale ontwikkelingen de hoeveelheid grondstoffen en restafval die jaarlijks bij Rotterdamse huishoudens vrijkomen. Tijdens de uitvoering van de grondstoffennota 2019-2022 werd dit eens te meer duidelijk.

In 2019 daalde de hoeveelheid fijn en grof restafval per inwoner naar 276 kg. De dalende trend van vele jaren werd in 2020 doorbroken. De coronamaatregelen hadden in 2020 en deels in 2021 een duidelijke invloed op de hoeveelheid grondstoffen en restafval van de Rotterdamse huishoudens. Het vele thuiswerken, opruimen, verbouwen en meer online bestellingen zorgden voor extra aanbod van grondstoffen en restafval. Vooral in 2020 nam de aangeboden hoeveelheid grondstoffen en restafval enorm toe. In 2021 daalde de hoeveelheid restafval, maar bleef nog boven het niveau van 2019. De hoeveelheid gescheiden grondstoffen, en daarmee het scheidingspercentage, nam toe.

In 2022 zagen we, zoals hierboven beschreven, de hoeveelheid grondstoffen en restafval per inwoner verder afnemen. Het einde van de coronamaatregelen, de daling van de koopkracht als gevolg van geopolitieke

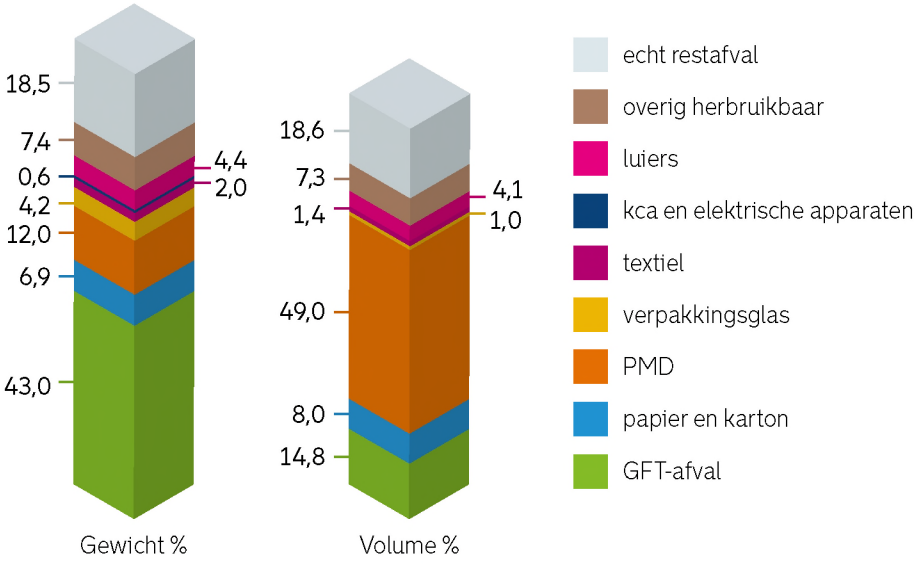
ontwikkelingen en een woningmarkt die afkoelt, spelen hierin een rol. Maar ook de maatregelen van de grondstoffennota hebben hun effect.

De doelstelling van 249 kg restafval per inwoner in 2022 is niet behaald. Als we het resultaat van 264 kilogram (fijn en grof) restafval vergelijken met de doelstelling voor 2022 (249 kilogram), dan is het verschil nog 15 kilogram restafval per inwoner.

2.2 Sorteeranalyse restafval 2022

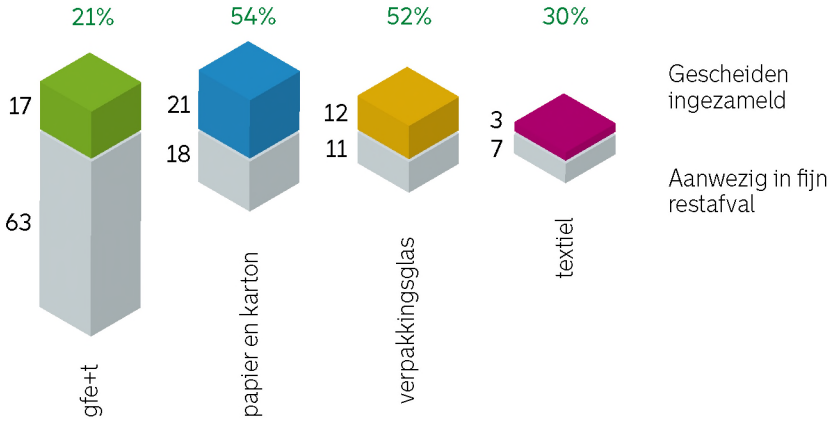
De gemeente monitort jaarlijks de samenstelling van de grondstoffen in het fijn restafval.

Op basis van sorteeranalyses in 2022 (figuur 2) maken we op dat in het fijn restafval nog kansrijke grondstoffen aanwezig zijn die we met bron- en nascheiding kunnen inzamelen voor recycling.

Figuur 2. Samenstelling fijn huishoudelijk restafval 2022

2.3 Gescheiden en niet gescheiden grondstoffen

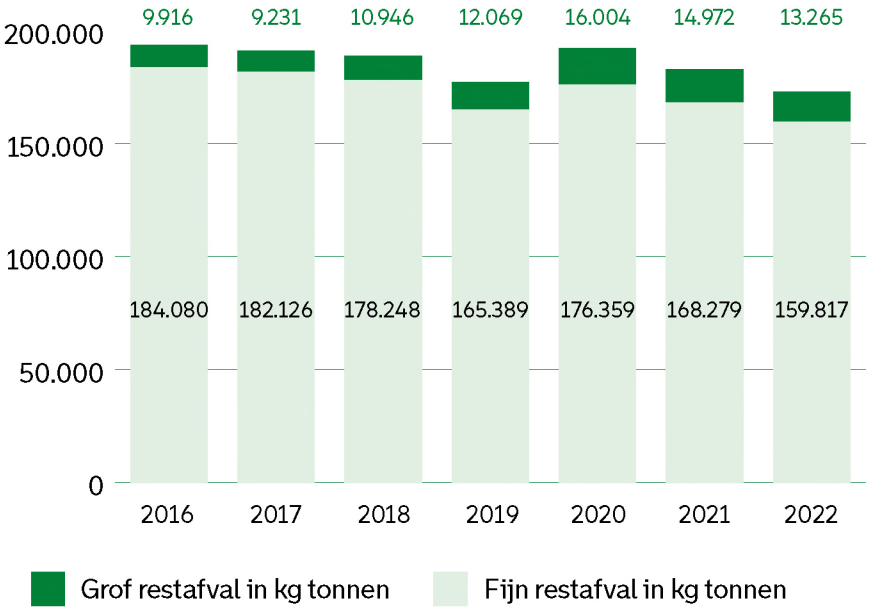

Figuur 3. Gescheiden en niet gescheiden grondstoffen (aanwezig in fijn restafval) in kilogrammen per inwoner per jaar[1]

Figuur 3 laat vier grondstoffen zien die we in 2022 door bronscheiding huis aan huis en met wijkcontainers inzamelden. Boven de streep staat per grondstof het aantal kilogram en het percentage dat per inwoner per jaar gescheiden is ingezameld. Onder de streep staat hoeveel kilogram van de grondstof per inwoner per jaar nog in het fijn restafval aanwezig is en potentieel gescheiden kan worden. In deze gegevens zien we dat de meeste inspanningen nodig zijn om meer groente-, fruit- en etensresten en tuinafval te scheiden. Ook zijn er nog kansen voor een betere scheiding van glas, oud papier en karton en textiel.

[1] Percentages op basis van de sorteeranalyse voorjaar 2022, kilogrammen zijn berekend op basis van ingezamelde hoeveelheden 2021

2.4 Fijn en grof restafval

Figuur 4. Fijn en grof huishoudelijk restafval in kg tonnen

In figuur 4 zien we de ontwikkeling van het fijn en grof restafval. Onder fijn restafval verstaan we het afval dat overblijft na bron- en nascheiden van grondstoffen. In dit restafval zijn nog potentieel te scheiden grondstoffen aanwezig, omdat niet alle bewoners alle grondstoffen scheiden. Ook grof afval wordt bron- en nagescheiden. Op de milieuparken vindt bronscheiding van grof afval plaats. Het grofvuil dat wordt opgehaald op afspraak of na een melding van een naastplaatsing wordt nagescheiden. Wat na bron- en nascheiding overblijft is grof restafval.

Tot en met 2019 nam de hoeveelheid fijn restafval af. Die trend werd in 2020 doorbroken; de hoeveelheid fijn en grof restafval nam flink toe als gevolg van de coronamaatregelen. In 2021 zagen we een lichte daling en die trend heeft zich doorgezet in 2022. Het fijn restafval daalde met 5%. De hoeveelheid grof restafval daalde met 11%.

3 Terug- en vooruitblik per grondstof

3.1 Glas

Glas	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grondstof in tonnen	6.485	6.280	6.449	6.782	7.704	7.725	7.408
Gemiddeld kg glas per inwoner	10,3	9,9	10,1	10,5	11,8	11,9	11,3

Tabel 1. Cijfers glas 2016 –2022

Met het einde van de coronamaatregelen steeg het horecabezoek. Dat zien we terug in de ingezamelde hoeveelheid glas in 2022: die is afgenomen. De gescheiden ingezamelde hoeveelheid glas is ten opzichte van 2021 gedaald met 317 ton naar 7.408 ton, een daling van 4%. In 2022 is 11,3 kg glas per inwoner gescheiden. Gedurende het jaar is het scheiden van glas onder de aandacht gebracht bij de inwoners. Er zijn extra wijkcontainers geplaatst en we blijven dat ook de komende jaren doen. Daarbij houden we rekening met de groei van (nieuwe) wijken en een goede spreiding van de containers.

3.2 Plastic verpakkingen, folies en drankpakken (PD)

Plastic, folies en drankenpakken	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grondstoffen in tonnen (bronscheiding)	1.146	1.502	1.591	1.468	-	-	-
Nascheiding grondstoffen in tonnen	-	-	-	7.915	11.481	12.599	9.990
Gemiddeld kg per inwoner (bronscheiding)	1,8	2,4	2,5	2,3	-	-	-
Gemiddeld kg per inwoner (nascheiding)	-	-	-	12,3	17,6	19,3	15,2

Tabel 2. Cijfers plastic verpakkingen, folies en drankpakken 2016 – 2022

In mei 2019 zijn we gestart met en in 2020 volledig overgegaan op het nascheiden van het Rotterdams restafval. Afvalenergiebedrijf AVR sorteert met de nascheidingsinstallatie plastic verpakkingen, folies en drankpakken uit het fijn restafval. Dat heeft sinds de start een forse groei aan gescheiden grondstoffen opgeleverd.

In 2022 stagneerde de groei. De totale hoeveelheid nagescheiden plastic verpakkingen, folies en drankpakken nam af met 21% naar 9.990 ton. Dat is 15,2 kg per inwoner. De oorzaak van de daling van is ten eerste de daling van 5% van de hoeveelheid restafval, waaruit deze grondstoffen worden nagescheiden. Ten tweede is per juli 2021 statiegeld ingevoerd op pet-flesjes, waardoor er minder in het restafval terecht komt.

Een derde oorzaak is het wegvallen van de recyclecapaciteit voor drankenkartons. Vanaf augustus 2022 zijn in heel Nederland tijdelijk geen drankenkartons nagescheiden uit het restafval. De reden hiervoor is dat Duitse verwerker is gestopt met de recycling vanwege de stijgende energiekosten en teruglopende papierafzet. De drankenkartons konden vanwege hygiëne niet worden opgeslagen en zijn tijdelijk verbrand met het restafval. Inmiddels zijn door Nedvang, de uitvoeringsorganisatie van Afvalfonds Verpakkingen, nieuwe contractuele afspraken gemaakt met 3 recyclers van drankenkartons in de EU. Eind maart 2023 is de nascheiding van drankenkartons hervat.

3.3 Oud papier en karton

Oud papier en karton	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grondstof in tonnen	14.605	14.392	14.108	13.559	13.760	13.481	12.753
Gemiddelde kg per inwoner	23,1	22,7	22,1	21	21,2	20,7	19,5

Tabel 3. Cijfers oud papier en karton 2016 – 2022

De hoeveelheid gescheiden ingezameld oud papier en karton neemt met de jaren af. In 2022 is de daling doorgezet. De hoeveelheid gescheiden papier en karton per inwoner is 19,5 kg.

We zien dat de samenstelling van het ingezamelde oud papier en karton verandert: een groter aandeel karton en minder papier (drukwerk en post). Uit een sorteeranalyse van het gescheiden ingezamelde papier en karton in wijkcontainers en huiscontainers blijkt dat gemiddeld 37% bestaat uit drukwerk en post en 58% uit papieren verpakkingen en karton. Er werd 5% vervuiling aangetroffen.

In 2022 zijn net als in de voorgaande jaren extra papiercontainers geplaatst. In onze communicatie is aandacht gevraagd voor het scheiden en goed aanbieden van kartonnen dozen. Om het aanbieden van kartonnen dozen in wijkcontainers gemakkelijker te maken en te voorkomen dat dozen blijven steken in het huisje van de container, is in 2022 een traject gestart voor het herontwerp van de containers.

3.4 Groente-, fruit- en etensresten en tuinafval (gfe+t)

Gfe+t	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grondstof in tonnen	5.057	7.480	9.320	10.961	11.817	11.234	11.608
Gemiddeld kg per inwoner	8	11,8	14,6	17	18,2	17,2	17,7

Tabel 4. Cijfers gfe+t 2016 – 2022

De gescheiden ingezamelde hoeveelheid groente-, fruit- en etensresten en tuinafval (gfe+t) is in 2022 licht gestegen. Er werd gemiddeld 17,7 kg gfe+t per inwoner opgehaald.

Gfe+t scheiden bij laagbouw

Ongeveer 90% van de bewoners van laagbouwwoningen kan gfe+t scheiden. In het voorjaar van 2022 werden ruim 10.000 laagbouwwoningen in IJsselmonde en Kralingen voorzien van een gfe+t huiscontainer.

Gfe scheiden bij hoogbouw

In 2021 en 2022 zijn ruim 25.000 huishoudens in hoogbouw en gestapelde bouw gestart met het scheiden van groente-, fruit- en etensresten (gfe). In de wijken Pernis, Hoek van Holland, Blijdorp, Bergpolder, 's-Gravenland, Prinsenland, Het lage land en Oosterflank staan nu wijkcontainers voor gfe.

De start van gfe scheiden ging gepaard met een uitgebreide communicatie-inzet. Alle bewoners zijn geïnformeerd via drie informatiemomenten. Daarnaast zijn posters in centrale hallen of liften van flats en appartementen-gebouwen opgehangen, zijn berichten geplaatst in lokale huis-aan-huis-bladen en op gebiedspagina's van de Stadskrant, deden verschillende ondernemers mee aan een postercampagne en zetten we social media in. Bij het derde informatiemoment stuurden we startpakketten naar bewoners. Met een bon konden bewoners gratis een rolletje biologisch afbreekbare afvalzakjes en een klein bakje voor gfe-afval ophalen tijdens publieksvoorlichtingsacties. Bijna een derde van de bewoners haalde het bakje met de zakjes op. Uit onderzoek blijkt dat bewoners goed op de hoogte zijn van de mogelijkheid om gfe te scheiden. Met name het startpakket en de containers vallen op. Ook geven bewoners aan dat zij voldoende informatie hebben ontvangen over hoe zij gfe kunnen scheiden en welk afval onder gfe valt.

In 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor het scheiden van gfe bij ruim 34.000 huishoudens in hoogbouw in IJsselmonde en Kralingen en 35.000 huishoudens in Delfshaven en het Oude Westen. Helaas is de productie van nieuwe wijkcontainers vertraagd. De inzameling start naar verwachting in het najaar van 2023 in Kralingen en begin 2024 in IJsselmonde. Medio 2024 volgen Delfshaven en het Oude Westen.

Vertragingen door gebreken wijkcontainers gfe

Helaas kregen we na de start in hoogbouw – met name in gebieden waar veelvuldig gebruik werd gemaakt van de gfe-containers – problemen met het functioneren ervan. De klep breekt in sommige gevallen af en soms staat een container open omdat die niet goed sloot na legen. We werken er samen met de leverancier aan om de problemen op te lossen en te voorkomen dat het bij nieuwe productie weer gebeurt. De oplossingen worden toegepast in nieuwe containers, maar ook doorgevoerd in de bestaande gfe-containers.

Gelukkig heeft gescheiden inzameling van gfe altijd doorgang kunnen vinden. Helaas heeft de uitrol van gfe scheiden in nieuwe wijken hierdoor wel vertraging opgelopen. Naar verwachting kan de productie in het najaar van 2023 herstart worden en worden er weer nieuwe gfe-containers geleverd. Vervolgens gaan we jaarlijks, wijk voor wijk, zo'n 400 tot 500 gfe-containers plaatsen.

Voedselrestenvermaler

In 2020 zijn we gestart met voorbereidingen voor een pilot met voedsel-vermalers in hoogbouw naar aanleiding van de motie Kansen GFE-afval in

hoogbouw benutten ((19bb25338). Het aanbrengen van vermalersysteem in een bestaande woontoren is een complexe ingreep. Een eerste onderzoek leverde ons kennis op over onder meer gebruikerservaring, watergebruik, verwerkingsmogelijkheden, de verschillen tussen vacuüm- en vrijvervalinzameling en kosten.

Om een pilotlocatie te vinden waar deze motie uitgevoerd kan worden, ontbrak het ons nog aan kennis over de technische randvoorwaarden en richtlijnen die bij het invoeren van een vermaler in bestaande bouw bepalend zijn. Hiervoor is in juni 2022 een technische studie gestart. Het onderzoek bestaat uit drie delen. Het eerste deel is een technische beschrijving van het hele voedselvermalersysteem, van de vermaler tot aan de inzamelingsinstallatie. In de tweede fase zijn de technische ruimtelijke eisen en randvoorwaarden van bestaande hoogbouw in kaart gebracht. Hiervoor zijn we van twee typen gebouwen die vaak in Rotterdam voorkomen uitgegaan, namelijk galerijflats en woontorens. Om een goed beeld te krijgen, zijn er twee gebouwen bezocht. De derde fase van het onderzoek is een afwegingskader van de op de markt verkrijgbare technieken ten opzichte van de twee typen gebouwen. Hierbij worden factoren zoals kosten en energiegebruik meegewogen.

Het onderzoeksrapport is in het voorjaar van 2023 afgerond. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat het toepassen van een voedselvermalersysteem in een bestaande woontoren voor nu niet haalbaar is vanwege de technische complexiteit en de hoge kosten. Daar komt bij dat in veel Rotterdamse wijken met hoogbouw voldoende beschikbare buitenruimte is voor gfe-wijkcontainers, waarvan de kosten per huishouden veel lager zijn. De voordelen van een vermalersysteem wegen niet op tegen de hoge kosten en de complexe ingreep die dit systeem met zich meebrengt. Het uitvoeren van een pilot in bestaande hoogbouw heeft daarom nu geen toegevoegde waarde. We richten onze aandacht de komende tijd op de toepassing van een vermalersysteem bij nieuwbouw in het stadscentrum, waar de buitenruimte krap is en de hoge inzamelfrequentie van gfe de stadslogistiek erg zou belasten.

3.5 Textiel

Textiel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Afval in tonnen	2.147	2.184	2.112	2.225	2.200	2.067	2.087
Gemiddelde kg per inwoner	3,4	3,4	3,3	3,5	3,4	3,2	3,2

Tabel 5. Cijfers textiel 2016-2022

In 2022 steeg de hoeveelheid gescheiden ingezamelde textiel met 1% naar 2.087 ton. Per inwoner bleef het resultaat 3,2 kg textiel.
Oud textiel komt niet alleen in de wijkcontainers terecht. Rotterdammers geven hun oude kleding door, verkopen het via platforms als Vinted of leveren het in bij kringloopwinkels of bij kledingwinkels voor korting op nieuwe kleding. In het restafval zit gemiddeld nog 3% textiel.

In juli 2022 is een nieuw contract afgesloten voor het sorteren en verwerken van textiel. We werken met de ketenpartner aan een meer circulaire benadering van het ingezamelde huishoudelijk textiel. Er komt meer transparantie in de afzetkanalen van het textiel, zo komt er bijvoorbeeld een groot deel (13,5%) terug in de kringloopwinkels van Het Goed in Rotterdam. Ook wordt alles in Rotterdam door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gesorteerd in veel verschillende stromen. Met de sorteerder worden verschillende nieuwe afzetkanalen verkend, zoals lokale ontwerper en makers.

3.6 Metalen

Metalen	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grondstof in tonnen	6.676	6.606	6.465	5.983	5.809	5.594	5.252
Gemiddeld kg per inwoner	10,6	10,4	10,1	9,3	8,9	8,6	8,0

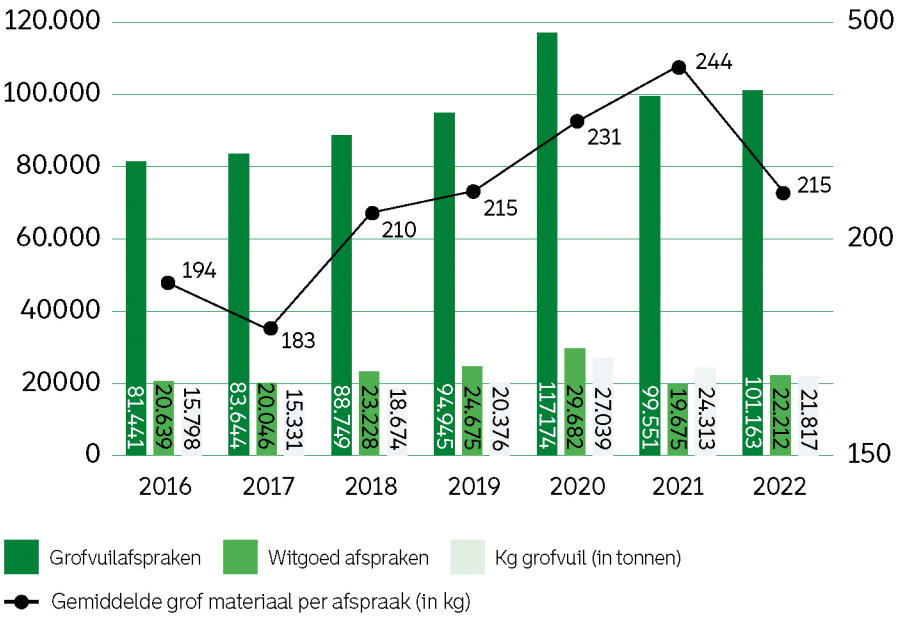
Tabel 6. Cijfers nascheiding metalen 2016-2022

Metalen worden nagescheiden uit het restmateriaal. In 2022 is 5.252 ton aan metalen[2] gescheiden. Een eerste deel wordt uit het restmateriaal gehaald met de nascheidingsinstallatie en ander een deel wordt na verbranding van het restmateriaal uit de bodemassen gezeefd. Gemiddeld is dat 8,0 kg metalen per inwoner.

[2] Het gaat hier om non-ferro metalen die na verbranding van restmaterialen uit de bodemassen worden gehaald.

3.7 Grofvuilafspraken en milieuparken

Cijfers grofvuilafspraken

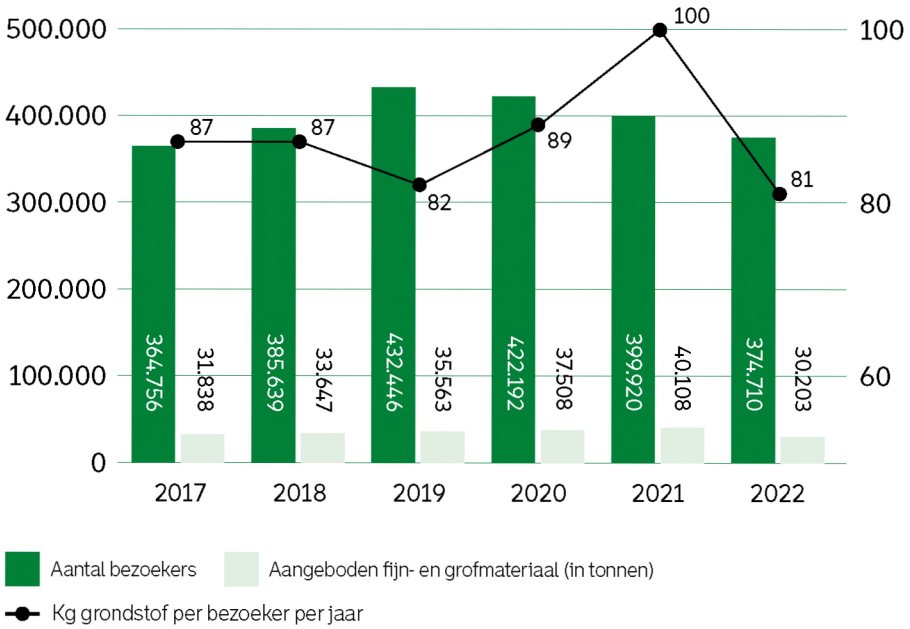

Figuur 5. Grofvuilafspraken en kg grofvuil 2016-2022

Het aantal grofvuilafspraken is in 2022 met gestegen met 2% en het aantal afspraken voor het ophalen van witgoed, zoals koelkasten en wasmachines nam toe met 13%. De totale hoeveelheid opgehaald grof materiaal, van de grofvuilafspraken en naastplaatsingen, daalde met 10%. Per afspraak is er 29 kg minder opgehaald dan in 2021.

Cijfers milieuparken

Figuur 6. Bezoek en aanbod grondstoffen op milieuparken (excl. Rozenburg)

We zien het aantal bezoeken aan de milieuparken dalen. In 2022 hadden we 6% minder bezoeken. De totale hoeveelheid aangeboden grondstoffen op de milieuparken en de pop-up milieuparken nam af met 25%. Per bezoeker is er 81 kg aan grondstoffen ingeleverd, dat is 19% minder dan in 2021.

Zowel bij de grofvuilafspraken als op de milieuparken zagen we in 2022 de gevolgen van het einde van de coronamaatregelen, de daling van de koopkracht en de afkoeling op de woningmarkt. Rotterdammers besteden hun geld anders of voorzichtiger, met minder grof afval tot gevolg.

NIET STORTEN
Groenafval

4 Terugblik projecten

4.1 Vulgraadmeting

Sinds 2020 zijn alle wijkcontainers voorzien van vulgraadsensoren. Inmiddels wordt al geruime tijd in de hele stad gewerkt met vulgraadmeting in de containers en dynamische routes voor de vuilniswagens. In 2022 hebben we verder gewerkt aan de toepassing van de data bij de dagelijkse uitvoering van Stadsbeheertaken, zoals de NietRnaast teams, handhaving, reiniging en de wijkconciërges. Via een app kunnen de collega's op straat de vulgraaddata inzien.

4.2 Uitbreiding wijkcontainers

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal wijkcontainers, waarvan:	6.540	6.618	6.736	6.620	6.654	7.034	7.175
- restafvalcontainers	4.900	4.900	4.955	5.017	5.019	5.024	5.044
- papiercontainers	640	645	685	704	729	775	825
- glascontainers	570	630	647	660	676	710	720
- textielcontainers	230	230	241	239	237	234	237
- PMD-containers	200	213	208	0	0	0	0
- gfe-containers	0	0	0	0	0	291	349

Tabel 7. Aantal wijkcontainers (peildatum 1-1-2023)

In 2022 zijn 141 extra wijkcontainers geplaatst, ondanks vertragingen in de levering van containers en onderdelen. Voor de inzameling van gfe bij hoogbouw zijn 58 gfe-containers geplaatst. Er zijn 20 extra (ondergrondse) wijkcontainers geplaatst voor restafval, 50 papiercontainers en 10 glascontainers. In 2022 zijn 86 half verdiepte wijkcontainers (inhoud 2,8m3) vervangen door ondergrondse wijkcontainers, met een inhoud van 5 m3.

Het aantal sorteerstraten in de stad groeit. Extra wijkcontainers voor glas, papier of gfe worden zoveel mogelijk gecombineerd met bestaande restafvalcontainers om afval scheiden zo gemakkelijk mogelijk te maken. Eind 2021 waren er 577 sorteerstraten van wijkcontainers voor restafval en minimaal één gescheiden grondstofstroom (glas en/of papier). Door het plaatsen van gfe-wijkcontainers en extra papier- en glascontainers is het aantal sorteerstraten van een wijkcontainer en minimaal één gescheiden grondstofstroom (glas, papier, textiel en/of gfe) toegenomen tot 837 sorteerstraten in mei 2023.

4.3 Milieuparken en inspanningen op inzameling grofvuil

Uitbreiding openingstijden milieuparken

Met ingang van 7 februari 2022 is het drukbezochte milieupark Prins Alexander als derde milieupark op maandag geopend. Naar aanleiding van de motie milieupark op zondag (21bb14151) zijn de mogelijkheden om een milieupark op zondag te openen onderzocht. Op 1 september 2022 is een pilot van één jaar gestart, waarbij het milieupark Delfshaven op zondag is geopend van 9.00 tot 13.00 uur. Na afloop van de pilot volgt een evaluatie, waarbij onder meer het aantal bezoekers en de hoeveelheden ingeleverde grondstoffen worden onderzocht. Op basis van deze evaluatie wordt besloten of en hoe de zondagopening kan worden voortgezet.

Verhuizing en uitbreiding milieupark Hoek van Holland

Het milieupark in Hoek van Holland is in mei 2022 verhuisd naar de Prins Hendrikweg. Op deze nieuwe en grotere locatie is meer ruimte voor het scheiden van diverse grondstoffen. Ook zijn de openingstijden uitgebreid naar drie hele dagen.

Informatieborden milieuparken

In 2022 hebben we de informatieborden van de milieuparken vernieuwd en verbeterd. De borden hebben een nieuwe huisstijl en geactualiseerde teksten. Ook zijn er nieuwe mobiele borden bij de containers geplaatst.

Pop-up milieuparken

In 2022 zijn na de beëindiging van de coronamaatregelen van maart tot en met december 88 pop-up milieuparken georganiseerd in de wijken. De pop-up milieuparken zijn een kleine variant van een milieupark, die voor een paar uur in een wijk staan. Bewoners kunnen op die dag afval dat te groot is voor een wijkcontainer of nog her te gebruiken is, gescheiden inleveren.
In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen voor uitbreiding van de pop-up milieuparken met een klein chemisch afval (kca) bus. Kca is een verzamelnaam voor allerlei soorten gevaarlijk afval, van spaarlampen en batterijen tot gootsteenontstopper en verf. Gediplomeerde medewerkers mogen kca volgens de richtlijnen in ontvangst nemen en afvoeren. Vanaf maart 2023 is de kca-bus vast onderdeel van de pop-up milieuparken.

Bakfietsen en aanhangwagens

Om de bereikbaarheid van de milieuparken te vergroten, zijn we gestart met een proef met het uitlenen van elektrische bakfietsen en aanhangers. Er zijn 3 aanhangwagens te leen bij de milieuparken Charlois, Delfshaven en Prins Alexander en 3 elektrische bakfietsen bij gemeentelijke locaties in de wijk in Delfshaven, IJsselmonde en Noord. Van half mei tot en met december 2022 zijn 234 bakfietsen en 252 aanhangers gereserveerd. Gebruikers zijn enthousiast over deze gratis service.
De proef wordt voortgezet tot en met mei 2023 met 2 extra aanhangwagens bij milieuparken IJsselmonde en Hillegersberg-Schiebroek en 2 elektrische bakfietsen bij gemeentelocaties in Charlois en Kralingen-Crooswijk.
In Kralingen-Crooswijk testen we naar aanleiding de bevindingen van gebruikers met een kleiner model bakfiets. Hier past minder afval in, maar de fiets is lichter en dus makkelijker te besturen.

Nieuw milieupark met Upcycle Mall

Aan de Soesterbergstraat nabij Rotterdam The Hague airport bouwen we een nieuw milieupark met Upcycle Mall. De Upcycle Mall is onderdeel van de transitie naar een circulaire economie in Rotterdam: zowel de bouw van het project is circulair, als de doelen en de toekomstige functie(s). Omdat de Upcycle Mall gelegen is op het terrein waar het nieuwe milieupark komt, betekent het tevens een upgrade van een regulier milieupark naar een meer toekomstbestendig milieupark en een verbeterde dienstverlening naar de Rotterdammers. Zo worden de circulaire ambities ook gekoppeld aan de inzameling van grof huishoudelijk afval (en dus bewustwording van de Rotterdammer) en het hoogwaardig verwerken van stromen (tweede-handsverkoop, repair, upcycling).

In 2022 is de grond voorbelast en bouwrijp gemaakt en het vergunningen- en aanbestedingstraject gestart. De oplevering van het milieupark en de Upcycle Mall is gepland in april 2024.

4.4 Afvalpreventie

Afval voorkomen is beter dan afval scheiden. Vanuit het Programma Rotterdam Circulair en de Grondstoffennota is de afgelopen jaren aandacht geweest voor afvalpreventie met de opt-inregeling voor ongeadresseerd drukwerk (ja-ja-sticker), voedselverspilling voorkomen, het stimuleren van hergebruik, reparatie, ruilen en delen en een pilot met wasbare luiers.

De opt-in regeling

Met de opt-inregeling ontvangen Rotterdammers niet langer ongeadresseerd reclamedrukwerk, tenzij zij hier expliciet 'ja' tegen zeggen met een sticker op hun brievenbus. Sinds de invoering van opt-in in november 2020 is ruim 5 miljoen kilo papier op jaarbasis bespaard.

Voedselverspilling voorkomen

We maken Rotterdammers meer bewust van de gevolgen van voedsel-verspilling en stimuleren ze om dit in hun eigen huishouden te verminderen. Daarbij wordt ook de link gelegd tussen brood weggooien en overlast van plaagdieren.

In 2022 heeft Rotterdam Circulair met diverse projecten bijgedragen aan het voorkomen van voedselverspilling. Project Brooderhood gaat verspilling tegen en brengt in Bospolder-Tussendijken buurtbewoners samen door minga's – samenkomsten – te organiseren en brood te bakken. Oud brood gaat de vergister in en wordt weer nieuw brood. Shareaty wordt onder-steund bij het tegengaan van voedselverspilling met mooie maaltijden voor sociale initiatieven. In november ging de Verspillingsvrije Challenge van start. Tien Rotterdamse restaurants maken zes maanden lang gebruik van een zogenoemde Voedselmonitor, waarmee ze inzicht krijgen wat ze verspillen. Met praktische handvatten gaan ze vervolgens aan de slag

om deze verspilling te voorkomen. Voor de ondernemers betekent dit ook kostenbesparing.

Ook binnen de gemeentelijke bedrijfsrestaurants is er aandacht voor het zo min mogelijk verspillen van voedsel. Ambtenaren kunnen overgebleven maaltijden voor een klein bedrag kopen in de app Too Good To Go.

Hergebruik, reparatie, ruilen en delen

Wie spullen heeft die nog gebruikt kunnen worden, kan die brengen bij een van de kringloopwinkels. Herbruikbare spullen die Rotterdammers inleveren bij de milieuparken en de pop-up milieuparken gaan naar de winkels van Het Goed. Het Goed haalt ook kringloopspullen op aan huis. Een afspraak maken kan via de website van de gemeente.

Rotterdam heeft steeds meer weggeefkasten. Buren knutselen er zelf een met elkaar of kopen een tweedehands kastje. Samen met Opzoomer Mee zorgt de gemeente voor een klein budget om dit als straat met de buren te regelen. Verspreid in de stad zijn er in 2022 25 circulaire en kant-en-klare weggeefkasten neergezet. Deze konden door de straten gratis worden aangevraagd.

Op de routeplanner met circulaire initiatieven kunnen Rotterdammers een kringloopwinkel, reparatiezaak, huurbedrijf, ruilplek of ander circulair initiatief in hun buurt vinden.

Wasbare luiers

In 2020-2021 is een pilot uitgevoerd met wasbare luiers. We hebben wasbare luiers ter beschikking gesteld, een informatiefolder en -filmpje ontwikkeld en dit verspreid via kraamverzorgsters. Gebleken is dat we zeker ouders enthousiast kunnen maken voor wasbare luiers. Het gebruik vraagt wel extra inspanningen en aandacht. We hebben geconcludeerd dat slechts een kleine groep ouders bereikt kan worden met een aanpak voor wasbare luiers.

4.5 Communicatie

Net als in voorgaande jaren zijn in 2022 de verschillende projecten met communicatie ondersteund. Voorbeelden zijn het promoten van het lenen van de bakfiets en aanhangwagens voor het wegbrengen van grofvuil naar de milieuparken, het bekend maken van de pop-up milieu-parken in de wijken, het informeren van bewoners over hun nieuwe huiscontainers voor rest-afval, oud papier en karton en gfe+t in Kralingen en IJsselmonde en communicatie over de verhuizing en opening van milieupark Hoek van Holland.

Ook communiceerden we vanuit verschillende thema's en herhaalden we de campagnes uit 2021. In de campagnes helpen we bewoners met het meer scheiden van grondstoffen, vertellen we waarom het scheiden van grondstoffen belangrijk is en laten we zien hoe het scheiden van grondstoffen praktisch werkt. Ook geven we een kijkje in het verwerken van de gescheiden grondstoffen. Dit helpt om de fabel 'alle afval komt toch op één hoop' te ontkrachten. Het communiceren van de juiste verhalen kan bijdragen aan bewuster gedrag en daarmee aan betere afvalscheiding.

Communicatiecampagnes

We herhaalden drie campagnes gericht op glas, papier en het gebruik van de milieuparken uit 2021. De campagne over milieuparken in juni en eind 2022

had als doel de bekendheid en het bezoek te promoten bij Rotterdammers. Deze campagne is zowel stadsbreed als gebiedsgericht ingezet. De middelen die zijn ingezet waren een radiocommercial op RTV Rijnmond, uitgebreide berichtgeving in de Stadskrant en lokale kranten, filmpjes voor diverse gemeentelijke social mediakanalen, Youtube en als advertentie op Instagram en Facebook.

Begin en eind 2022 vroegen we aandacht voor het op de juiste manier weggooien van glas, papier en karton, omdat nog veel van die grondstoffen bij het restafval belandt. Er is gekozen voor deze periode omdat juist rond de feestdagen het aantal lege flessen en potjes hoger is en het aantal (cadeau) verpakkingen door online bestellingen toeneemt. De glascampagne had als doel om te laten zien wat er allemaal in de glascontainer mag omdat er meer in mag dan men denkt. Hierin is meegenomen dat glas scheiden waardevol is omdat het volledig en oneindig gerecycled kan worden. De papiercampagne had als doel bewoners te laten zien was ze zelf kunnen doen om ervoor te zorgen dat lege dozen wél in de papiercontainer passen door te scheuren, snijden of erop te springen. Hierin is meegenomen dat oud papier en karton waardevol is want er wordt weer nieuw papier en karton van gemaakt.
We zetten voor beide campagnes verschillende filmpjes in op Youtube, advertenties en betaalde artikelen op AD.nl en Nu.nl en berichten op social media. Voor de papiercampagne zetten we aanvullend een radiocommercial in en om de aandacht op het onderwerp te houden, rijden vanaf begin 2022 vuilniswagens rond met campagnebestickering en wordt de 'snijden, scheuren, springen'-boodschap herhaald.

In het voor- en najaar, wanneer de kleding wissel van zomer naar winter en andersom plaatsvindt, promootten we het scheiden van textiel. Hierover konden bewoners lezen op een themapagina in de Stadskrant en bereikten we Rotterdammers door te adverteren via social media.

Welkomstpakket voor nieuwe bewoners

Met een welkomstpakket voor nieuwe bewoners leggen we uit hoe afval scheiden in Rotterdam werkt. In 2022 is een proef uitgevoerd, waarbij 1.000 verhuizers en nieuwe Rotterdammers een pakket hebben ontvangen. In het pakket zitten handige hulpmiddelen om grondstoffen te scheiden, zoals een afvalwijzer en een doosje en een tas om grondstoffen in te bewaren. Op de afvalwijzer staat een QR-code die linkt naar de plattegrond met de wijk-containers op de website. Door hun postcode in te vullen, kunnen de nieuwe bewoners zien waar de dichtstbijzijnde wijkcontainers voor restafval, glas, papier en karton, textiel en gfe staan.

Uit een enquête onder de ontvangers van het welkomstpakket blijkt dat zij vooral informatie op de afvalwijzer en de QR-code naar de plattegrond met de wijkcontainers positief waarderen. De doos en tas voor het bewaren van de grondstoffen vinden de meeste ontvangers niet nodig. Vanaf 2023 gaan we verder met de welkomstpakketten in een aangepaste versie en zoeken we naar meer mogelijkheden om ze te verspreiden, zoals via woningcorporaties.

4.6 Containeradoptanten

In 2022 groeide het aantal containeradoptanten naar 1.374. Zij houden wijkcontainers schoon en leveren zo een bijdrage aan een schone straat. We houden de containeradoptanten regelmatig op de hoogte met een nieuwsbrief. Namens de wethouder kregen de adoptanten een nieuwjaarsgeschenk om ze te bedanken voor hun inzet.

4.7 Educatie en afvalvrije scholen

Jong geleerd is oud gedaan. Ons lesaanbod aan scholen is daarom met 14 verschillende activiteiten gericht op afval scheiden en zwerfafval voorkomen. Vanaf maart 2022 zijn we gestart met de les 'De reis van de radijs'. Deze les hebben we met Natuurstad ontwikkeld voor basisscholen in de wijken waar inwoners gfe en gfe+t kunnen scheiden.

Ruim 20 basisscholen en kinderopvanglocaties scheiden grondstoffen in de klas of op de BSO. We adviseren en ondersteunen hen met grondstofbakken (restafval, gfe en papier), minicontainers voor gfe die tijdens de gemeentelijke inzamelroutes worden geleegd en compostbakken voor de schooltuin. Daarnaast behandelen we tijdens lessen thema's die ingaan op grondstoffen scheiden en zwerfafval verminderen. Daarvoor gebruiken we de Afvalbendekoffer met leuke opdrachten over grondstoffen en hoe je die kunt scheiden.

Naast het lesaanbod hebben we in 2022 buitenspeeldagen georganiseerd in de wijken Schiebroek, Hillesluis, Carnisse, Oude Westen en het Oude Noorden. Op deze woensdagmiddag leren kinderen in de wijk, na schooltijd, spelenderwijs hoe we met afval en onze buitenruimte omgaan. Voor de diverse activiteiten maken we onder meer gebruik van een voetbaldoel, afvalbaskets, arcadekasten en pratende prullenbakken.

E-wasterace

Van 23 mei tot en met 16 juni 2022 hebben 10 Rotterdamse basisscholen deelgenomen aan de E-waste Race. De kinderen zamelden kleine elektronische apparaten in zodat deze hergebruikt of gerecycled kunnen worden. De E-waste Race Rotterdam 2022 is een initiatief van Race Against Waste in samenwerking met de gemeente, Het Goed en Diergaarde Blijdorp. Het doel van dit educatieve project is om kinderen en hun omgeving meer bewust te maken van het belang van het gescheiden inzamelen van elektronisch afval. Met behulp van buurtbewoners zamelden de basisschoolleerlingen in totaal 9.182 apparaten in.
Voor Diergaarde Blijdorp werden mobieltjes ingezameld. Met de opbrengst steunt Blijdorp een project in het leefgebied van gorilla's in Congo. Zo hebben de leerlingen een prachtige bijdrage aan een duurzame en circulaire economie geleverd.

5 Financiële verslaglegging

De Grondstoffennota 2019 – 2022 is, na goedkeuring in de raad, in de tweede helft van 2019 gestart met de organisatie en uitwerking van de verschillende maatregelen. Met het budget van 2022 zijn diverse activiteiten uitgevoerd die hebben bijgedragen aan meer bronscheiding van grondstoffen, vermindering van restafval en een betere dienstverlening aan Rotterdammers.

In 2022 is voor gfe scheiden bij hoogbouw en de uitbreiding van gfe+t bij laagbouwwoningen is 390.000 euro aan lasten geboekt. Dit is besteed aan de introductie van gfe scheiden in hoogbouw in Oosterflank en extra communicatie gericht op meer scheiden van gfe in onder andere Lage Land, Prinsenland en 's Gravenland. Ook zijn voorbereidende werkzaamheden gestart voor het scheiden van gfe in hoogbouw in IJsselmonde, Kralingen, Delfshaven en het Oude Westen. In de wijken Beverwaard en Kralingen is gestart met gfe+t inzamelen bij laagbouwwoningen. Hiervoor zijn ook communicatieacties ingezet en bewoners ontvingen een startpakket.
In de tweede helft van 2022 is een onderzoek uitgevoerd naar de kansen en mogelijkheden van een voedselrestenvermaler in bestaande hoogbouw. Verder is er extra beheer uitgevoerd aan de geplaatste gfe-wijkcontainers, waaronder periodieke schoonmaak.

Een deel van het beschikbare budget voor gfe scheiden bij hoogbouw is niet benut vanwege de ontstane vertraging in de uitrol in nieuwe wijken door gebreken aan de wijkcontainers.

Voor de overige projecten is 350.000 euro besteed. Er zijn communicatie-campagnes georganiseerd en social media ingezet. Voor de organisatie van de pop-up milieuparken zijn kosten gemaakt voor de inzet van medewerkers van Rotterdam inclusief, de inzet van logistieke middelen en communicatie. De proef met leenbakfietsen en -aanhangers en de voorbereiding voor de inzameling van klein chemisch afval bij de pop-up milieuparken zijn eveneens uit dit budget gefinancierd. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor ondersteuning en uitbreiding van activiteiten rondom educatie en afvalvrije scholen.

De aanschaf en plaatsing van diverse inzamelmiddelen komen ten laste van het reguliere investeringskrediet Inzamelmiddelen containers 2018 t/m 2022. Meer informatie over investeringen is te vinden in de begroting 2022 van de gemeente Rotterdam, taakveld afval en grondstoffen.

Colofon

Gemeente Rotterdam Stadsbeheer 2023
Vormgeving: Endure Design

www.rotterdam.nl

Gemeente Rotterdam